

**R.P. Valentini Mangioni Per Vsini E Societate Iesv, In
Signatura Sacra Pœnitentiariæ S.D.N. Papæ Consultoris
Theologi De Religiosa Pavpertime non excludente rerum
Dominium nec Ius testandi Opvscvlvm ...**

Mangionius, Valentinus

Coloniæ, 1639

Arresta Svprem. Parlament. Franciæ, Lovaniensis[,] Dvacensis[,]
Ingolstadiensis[,] Pragensis[,] Helmstadiensis[,] Rostochiensis Academiæ
Ivdicia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63077)

quæst. Regularium tomo 1. quæst. 11. art. 9. ad fin. vers. Nec his obstat. Vnde cum simus in materia larga, & fauorabili, appellatione beneficij venit pensio, ex supra deductis in princ. Et etiam comprehenditur appellatione bonorum vti quid temporale & profanum ab ipso beneficio Ecclesiastico diuersum. Gig. de pens. quæst. 1. num. 1. Cas. de Garz. decis. 3. numer. 8. de præbend. Rota decis. 425. num. 2. part. 1. diuers. Et obiectum similiter non procedit, quando dispensatio habet expressam causam, vel rationem: quæ militat etiam in casu expresso: tunc enim benè admittitur extensio Abb. in cap. At si clericum §. de adulterijs num. 8. vers. Posset tamen. de Iudic. Rip. in cap. Ad aures. num. 41. limit. 1. de rescript. Sanchez d. disp. 1. num. 34. cum adductis supra in vers. Et licet. Ratio autem expressa in dicta Constitutione Greg. XIII. est: vt maiorem Societas habeat libertatem eos, qui emiserunt huiusmodi tria vota, cum minori offensione, dimittendi. Quæ ratio tam militat in pensionibus, quam in beneficijs, & bonis temporalibus. Et ita conclusum, pensionem non esse extinctam.

EX IOANNIS PAPONII I.C. GALLI,
*Arrestorum in Francia Parliamentis Supremis. lib. XXI.
 titul. VIII. in Append. n. 2.*

QUæritur, vtrum Iesuitæ Cognatis suis succedant: an verò Societatem Iesuitarum ingressi, omnibus successionibus priuentur: vtpotè qui tria vota præstiterunt, Castitatis, Paupertatis, & Obedientiæ.

Ad

Ad Decisionem huius Quæstionis, notandum ac considerandum est, tria Professionum genera eos facere: priorum duorum generum Professiones simplices sunt, quæ eos successionis incapaces non reddunt, quantumuis quadraginta annis in prædicta Societate permanserint, & Presbyteri, Confessores, & Prædicatores facti fuerint; sed tertij generis Professio, quæ expressè, publicè, ac solemniter, in præsentia omnium Patrum Collegij, & in Capitulo generali fieri debet. Ita iudicatum fuit pro Francisco Robillardo Iesuitâ, aduersus Fratres ipsius, & Sorores, pro successione Nicolai Robillardi Patruï ipsius 17. Octob. 1585. in 1. Camera Inquisitionum.

Et pro P. Bernardino Castorio Rectore Collegij Lugdunensis appellati, aduersus Wilhelmum Imperatorem appellantem à Seneschallo Lugdunensi, pro successione Antonij Gangei, cuius P. Ioannes Gangeus Frater ipsius Iesuita ante 40. annos successionem obtinuit Arresto. 23. Decemb. 1592. in 3. Camera Inquisitionum Dn. Coignæsis relatores I. C.

*Iudicium Admodum Reuerendorum, Eximiorum SS.
Theol. Doctorum ac Professorum DVACENSIVM,
De Assertionè à R. P. Valentino in sua
Consultatione demonstrata.*

NOs infra scripti in Almâ Vniuersitate Duacensi SS. Theologiæ Professores Facti Specie, Statu Controversiæ, & Assertionè cum subiunctis probationibus maturè consideratis & discussis,

in eandem Assertionem consentimus, scilicet, Titium vi Voti Paupertatis emissi in Societate post biennium, non fuisse priuatum bonorum suorum Dominio, neque illud transmisisse in Caium, nec confirmasse testamentum conditum ante ingressum: nec illud fecisse irrevocabile, ac proinde de Superiorum licentia & validè, & licitè, de suis bonis iterum disponere, etiam per viam testamenti potuisse. Quoniam Vota simplicia neque ex sua natura, neque ex Iure aliquo positivo talia sunt; vt post biennium Probationis facta in Societate, Vouentem priuent bonorum suorum dominio: quemadmodum ex Iure communi, & ex Statutis Societatis clarum est, & deducit rectè R. P. *Valentinus Mangionius* in sua Consultatione nobis exhibita; ita deliberauimus, & resoluimus Duaci anno 1637. die 14. Augusti.

GEORGIUS COLVENERIVS SS. Theologiae Doctor, & eiusdem Regius, Ordinariusque Professor.

FRANCISCVS SYLVIVS SS. Theologiae Doctor, & eiusdem Regius Ordinariusque Professor.

THEODORVS VAN COUVERDEN SS. Theologiae Doctor, & eiusdem Regius Ordinarius Professor.

VALENTINVS RANDOVR SS. Theologiae Doctor, eiusdemque Regius, ac Ordinarius Professor.

NICOLAVS LE LONG SS. Theologiae Doctor, & eiusdem Regius Professor.

CA-

C A S V S.

*Fusè in Consultatione tractatus paucis comprehensus,
& ad aliquot Vniuersitates vna cum ipsâ Consulta-
tione transmissus.*

Titius condidit testamentum in fauorem fratris sui; ingressus est deinde Societate IESV, & in ea post bienniū Probationis fecit Vota simplicia Scholasticorum. Quæritur, an per Vota illa prædictum testamentum confirmatum sit, & factum immutabile. An verò Titius post Vota illa de bonis suis possit disponere, siue donatione inter viuos, siue testamento, reuocato, & cassato testamento ante facto.

Rationes dubitandi.

Videri possit, testamentum vi Voti simplicis Paupertatis confirmatum, & Titium non posse illud mutare.

I. Quia exciderit dominio & potestate de suis bonis disponendi. nam per Vota illa factus est verè Religiosus, non aliter, quàm Professi eiusdem vel alterius Ordinis; atqui illi per Professionem ciuilitè moriuntur & fiunt incapaces proprietatis & potestatis ad disponendum de bonis temporalibus; ergò & Titius per Vota simplicia, quæ faciunt eum pariter Religiosum sicut Professio.

II. Si

II. Si quod Dominium retinuisse videatur, hoc tantum intelligi debere videatur, de passiuâ quadam capacitate recipiendi bona sua casu dimissionis.

Decisio casus facta à Proponente.

Sed contra. Retinet Titius dominium bonorum suorum, & proprietatem, potestque cum approbatione Superioris sui, de ijs pro deuotione sua, & voluntate disponere. Quia Votum Paupertatis post biennium probationis emissum, intelligi debet iuxta Societatis IESV Constitutiones; vt clarè dicitur in Formulâ Vouendi. Atqui illud nō excludit verum dominium, & ius, ac potestatem de bonis disponendi: sed tantum vsum illius Dominij, ac Potestatis sine scitu & Superioris consensu. ergo, &c.

Id constat 1. Ex Constitutionibus Societatis IESV, quæ p. 4. c. 4. alijsque locis, dicunt, *vt quamuis Paupertatis Votum sit emissum; bona tamen temporalia haberi possint ad certum vsque tempus, quoad Superiori videbitur intra Probationis spatium, siue ante Professionem, aut Vota publica Coadiutorum.*

Constat 2. Ex Constitutionibus GREGORII XIII. qui extrauag. *Quantò Fructuosius.* Sic habet: *Quod verò ad paupertatem attinet, quamuis bonorum suorum ius, & dominium iustas ob causas pro Superiorum arbitratu ad tempus retinere valeant; vt in pios vsus iuxta Euangelicum Consilium distribuant; in illorum tamen vsu Religiosam Paupertatem seruant, nec vllâ re tanquam*

quam propria & sine Superioris facultate vti possunt. & Extrauag. Ascendente Domino. Licet, inquit, qui ad gradus Professorum, & Coadiutorum Formatorum nondum peruenerant, bonorum suorum Ius atque Dominium, tum alias iustas ob causas; tum etiam vt maiorem Societas habeat libertatem illos, si opus fuerit, cum minore offensione dimittendi, ad tempus Generalis Praepositi iudicio praescribendum valeant retinere: vt in Pauperes tandem, vel alios pios vsus pro ipsorum deuotione distribuant; Interim tamen, quoad eorum vsum, Religiosam Paupertatem seruant, nec vlla re tanquam propria, & sine Superioris facultate vti possunt.

Constat 3. Ex quotidiano vniuersali, & incoñcussu vsu, qui est optimus legum Interpret: Vix enim in Societate vlli, nisi post Vota illa simplicia, de bonis suis, siue inter viuos, siue Testamento disponunt.

Constat 4. Quia ita in omnibus Tribunalibus decidi solet, & nominatim in ROTA ROMANA decisum, vt habetur apud Farinacium in Opere Posthumo decisionum ROTÆ ROM. part. 2. de cis. 246.

Ad Argumenta in contrarium Respondeo.

AD primum. Nego Assumptum, & ad probationem, nego Consequentiam. quia Status Religiosus non importat vi sua eiusmodi incapacitatem, & Priuationem Iuris: sed Vota solemnia sola Constitutione Ecclesiastica vim illam habent, vt multis deducit *Basilii Pontius de matrim.*
lib.

lib. 7. c. 7. & Suar. tom. 3. de Relig. lib. 2. c. 14. Alijque plurimi, qui ab ijs citantur: de quo aiunt, iam post GREGORII XIII. Constitutionem, *Ascendente Domino.* non posse *sine errore* dubitari. Sed Vota Titij sunt simplicia, & de ijs, etsi Religiosum faciant; Ecclesia aliter statuit, vt patet supra: & non priuant Iure, & Dominio bonorum, sed vsu tantum libero, & potestate disponendi sine scitu & consensu Superioris. ergo, &c.

Ad secundum Nego assumptum. quia pugnat cum Constitutionibus Societatis, Ecclesie, & vsu recepto, ac vi vocis *Dominij.*

Quare liquidò sequitur, Titium post Vota simplicia in Societate edita post biennium Probationis, antequam admittatur ad Professionem, aut Vota publica Coadiutorum formatorum, posse de consensu, & approbatione suorum Superiorum disponere de bonis suis, siue transactione, vel donatione inter viuos, siue Testamento: & prius testamentum, vi Voti simplicis Paupertatis, iuxta Societatis Constitutiones, non fuisse confirmatum, aut factum immutabile. quia mansit apud Testatorem capacitas retinendi illa bona, & lus ac potestas de illis cum consensu Superioris disponendi. Scholares enim Societatis non sortiuntur naturam aliorum Regularium, sed penitus diuersam, quoad scilicet bonorum suorum Dominium particulare retinendum.

*Iudicium admodum Reuerendorum, Eximiorum, &
Clarissimorum SS. Theol. & V. I. Doctorum, ac
Professorum Louanien-
sium.*

Vera & rectè fundata est præcedens defini-
tio, quæ Titio mutandi Testamēti, ac aliter
de rebus suis, cum Superiorum consensu dispo-
nendi, potestatem facit: etiam tum, quando post
emissionem Votorum simplicium Scholastico-
rum in corpus venerandæ istius Societatis coop-
tatus fuit. Cùm enim præcitis Pontificum Con-
stitutionibus, quibus eiusdem Societatis Institu-
tum hac in parte potissimum comprobatur, di-
sertè cautum habeatur, ob iustas causas circa eos,
qui exacto Nouitiatus biennio per eiusmodi sim-
plicium Votorum emissionem in eam recipiun-
tur, admissum fuisse, vt quamuis verè & propriè
Religiosi fiant; bonorum nihilominus suorum
Ius & Dominium, quantumuis ad arbitrium Su-
periorum restrictum, sibi retineant (quam porrò
institutionem, nec à communibus Iuris regulis
prorsus esse alienam, & cum Paupertatis Voto
stare posse eleganter ostendit dicta **DECISIO**
Rotal. ex Farinacio adducta) nulla sanè ratio est,
cur idem Titius Testamentum prius mutare; ac
de bonis, quorum iuxta dictas Constitutiones
Ius, & dominium retinet, quamdiu in Scho-
larium gradu subsistit, nec ad professionem
per Vota solemnia, nec ad gradum Coadiui-
torum

APPENDIX

torum formatorum per Vota simplicia publice emissa fuerit admissus, de Superiorum consensu aliter disponere minimè possit, *Arg. l. 4. ff. de adimend. legat.* maximè quando usu iam receptissimo id quoque confirmari videamus. Quapropter huic definitioni lubentes subscribimus

GUILHELMVS MERCÉ-
RVS SS. Th. Doct. &
Profess. Regius Eccles.
B. Petri Louanij Deca-
nus.

IOANNES WIGGERS SS.
Theol. Doct. & Profes-
sor Louanij.

HENRICVS KAMPEN SS.
Theol. Doct. & Profes-
sor.

CHRISTIANVS BEUSE-
CVM SS. Theol. Doct.
& Professor Regius Lo-
uanij.

LIB. FROMONDVS SS.
Th. Doctor & Profes-
sor Regius.

IACOBVS SANTVOERT
V. I. Doctor & Pontifi-
cij in Academiâ Loua-
niensi Professor Prima-
rius.

MICHAEL VAN DEN
PERRE I. V. Doctor &
Professor Ordinarius Iu-
ris Pontificij.

A. PEREZ I. V. Doctor &
Professor Ordinarius.

PET. STOCKMANS I. V.
Doctor & Professor Re-
gius.

HENRICVS VAN DEN
TRETT I. V. Doctor &
Professor.

DE EODEM CASV

*Iudicium Admodum Reuerendorum, Eximiorum & Clari-
simum Doctorum, ac Professorum SS. Theol.
& I. V. in Almâ vniuersitate Dua-
tensi.*

Isto casu & Quæsito inde formato diligenter
Iac mature examinatis infrascripti respondent,
Testamentum à Titio priusquam Societatem
IESV

IESU ingrederetur, conditum, non fuisse confirmatum, neque immutabile factum per Vota simplicia Scholasticorum, quæ post biennium probationis in ea Societate emisit, sed potuisse post illa Vota de bonis suis disponere, siue donatione inter viuos, siue testamento reuocando, & cassando testamentum antea factum; quemadmodum benè probant rationes, quæ in scripto hic præmisso deducuntur. & cõfirmatur: Vota Simplicia in Societate post biennium probationis emissa antequam aliquis admittatur ad Professionem, aut ad Vota publica Coadiutorum formatorum, etsi sic Vouentem faciant verè Religiosum; neque tamen ex natura sua, neque ex vlla lege positiuâ priuant eum Iure ac dominio suorum bonorum: ergò nihil obstat, quo minus de Superiorum suorum consensu possit de illis disponere, siue donatione inter viuos, siue aliter. nam quod de testamento prius condito posset opponi, facilè diluitur ex eo, quod qui bonorum suorum Ius ac Dominium retinet, testamentum antea factum reuocare possit, quamdiu retinet eiusmodi dominium. Antecedens clarum est, tum quod nulli Doctores Orthodoxi eam vim tribuant naturæ Votorum simplicium; tum, quòd Pontifex GREGORIUS XIII. in Bullis. *Quantò fructuosius. & Ascendente Domino.* disertè pronunciet, eos qui in Societate ad gradus Professorum, & Coadiutorum formatorum nondum peruenerunt, tametsi biennio Probationis expleto tria simplicia Vota emisissent, bonorum suorum Ius atque dominium, ad

Y

tempus

tempus Generalis Præpositi iudicio præscribendum, posse retinere. quod perspicuè falsum foret; si prædicta Vota simplicia, ea Vouentem priuarent ex natura sua Iure, & dominio suorum bonorum. Quod verò neque ex vlla lege positiua priuent, partim ex prædictis Bullis liquet, quæ (vt dictum est) Ius & dominium, ad tempus concedunt; partim ex eo, quòd nulla potest lex, vel Cõsuetudo vim legis habens produci, quæ hoc significet; cùm potius & Societatis Constitutiones, & continua praxis, & ROTÆ ROMANÆ Decisio apertè sint in contrarium. Quapropter resolutioni iam dictæ, & in scripto superius mentionato, probatæ, omninò inhærendum dicimus; ad eò, vt non absque magna temeritate grauiusq; censurarum periculo, aliter resolui posse videamus. Præcipit enim dictus GREGORIUS in Bulla *Ascendente Domino*, in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac sub pœnis Excommunicationis latæ sententiæ, nec non inhabilitatis ad quæuis officia, & beneficia secularia, & quorumuis Ordinum Regularia, eo ipso absque alia declaratione incurrendis, ne quis cuiuscunque status, gradus, & præminentia existat, dictæ Societatis Institutum, Constitutiones, aut quemuis earum, vel suprascriptorum omnium articulum, vel aliud quid suprascripta concernens, (quale profectò est, omnes eos qui biennio Probationis elapso simplicia Scholasticorum Vota emittunt, sed ad gradus Professorum, vel Coadiutorum formatorum nondum peruenerunt, bonorum suorum Ius, & dominium retinere) quo-

uis

uis disputandi, vel etiam Veritatis indagandæ
quæsito colore, directè, vel indirectè impugnare,
vel eis contradicere audeat. Ita deliberatum, &
resolutum die xvi. Septembris. Anni 1637.
Duaci.

GEORGIVS COLVENÈ-
RIVS SS. Th. Doctor &
eiusdem Regius, Ordina-
riusque Professor.

FRANCISCVS SYLVIVS SS.
Th. Doct. & eiusdē Re-
gius Ordinariusq; Pro-
fessor in vniuersitate
Duacensi.

THEODORVS VAN COV-
VERDEN SS. Th. Doct.
eiusdemque in alma V-
niuersitate Duacena,
Regius & Ordinarius
Professor.

NICOLAVS LE LONGE SS.
Th. Doctor, Regiusque
Professor.

VALENTINVS RANDOVR
SS. Theol. Doctor, eius-
demque Regius, & Or-
dinarius Professor in
Vniuersitate Duacena.

IOANNES FERRARIVS I.
V. D. & in Vniuersitate
Duacensi Regius Ca-
num Professor prima-
rius.

EP̄O BOETIVS I. V. D. &
Ciuilis seu Legum Re-
gius, Ordinarius, Pri-
mariusque Professor.

SIMON NEPVEV I. V. D.
ac Professor Ordina-
rius.

G. DE SPIRA I. V. D. ac
que Professor Ordina-
rius.

M. PINCHON I. V. D. ac
Professor Ordinarius.

*Iudicium Facultatis Theologica in Alma Vniuersitate
Ingolstadenſi de eodem casu breuius
proposito.*

C A S V S.

Tertius antequam ingrederetur Societatem

Y 2

IESV

IESV fecit testamentum, & instituit heredem Caium fratrem suum; elapso Nouitiatus biennio fecit sua Vota simplicia iuxta Consuetudinem & Statuta Societatis. Quæstio est? An post hæc Vota emissa prius testamentum potuerit cassare, & de nouo disponere?

NOs Decanus Facultatis Theologicæ & reliqui Professores eiusdem Facultatis respondemus, non obstantibus testamento prius facto, & Votis elapso biennio post ingressum in Nouitium emissis, quodque per ea verè ac propriè factus sit Religiosus; Titium nihilominus potuisse retinere dominium rerum, quas habuit ante ingressum: neque illud de facto per testamenti factionem amisisse, & consequenter, ac conuenienter Constitutioni Gregorianæ, quæ incipit *Ascendente Domino. §. Et licet. Et l. quod si iterum 4. ff. de adimend. vel transferend. legat. ac* Constitutionibus ipsius Societatis, illum cum Superiorum suorum iudicio, pro sua deuotione, iuxta Evangelicum consilium, & propriam promissionem, quam in initio Nouitiatus fecit, ad pios vsus eadem bona sua aliter quàm ante ingressum fecerat, distribuere, aut quomodolibet de ijs disponere potuisse, & quoniam aliqui huiusmodi factum argumentis quibusdam dictam Constitutionem Gregorianam manifestè & directè, alijs verò indirectè impugnantibus improbare, & euertere conati sunt; *existimamus eos (nisi ignorantia excusentur) excommunicationem lata sententia & penam*
inba-

inhabilitatis ad quauis officia, & beneficia secularia, & quorumuis ordinum Regularia in citata Constitutione Gregoriana §. precipimus igitur, contentas: & quarum absolutio ad solum Papam spectat, eo ipso absque alia declaratione, incurrisse.

Et ita Nos supradicti Decanus & Doctores Facultatis Theologicæ Academiæ Ingolstadiensis in Conscientia ad propositam Quæstionem respondendum censemus, saluo tamen melius sentientium iudicio.

In fidem sigillum Facultatis nostræ appendi, & manu Notarij Vniuersitatis subscribi fecimus. Actum Ingolstadij in Senatu nostro. i. die Octobris. Anno Domini 1637.

Et ego Tobias Claner Publ. & supradictæ Vniuersitatis Iuratus Notarius, ex iussu Dominorum Decani, & Dominorum prælibati Collegij Theologici in omnium & singulorum præmissorum maiorem fidem eiusdem sigillum subimpressi, & manu propria subscripsi. manu propria.

Locus Sigilli.

V 3

Iudic

*Iudicium Iuris vtriusq; Facultatis in Alma vni-
uersitate Pragensi.*

C A S U S.

Tertius post conditum testamentum, in quo Caium hæredem instituit, Societatem IESU ingressus est, & post Vota, quæ prima & simplicia vocant, in eadem Societate emissa, ante Professionem tamen, priores tabulas reuocauit, & disposuit de sua substantia in fauorem causæ piæ. Caius dispositionem hanc posteriorem impugnat, negatque Religioso fas esse, vltimam voluntatem ante ingressum factam reuocare. Quæritur quid Iuris?

R E S P O N S I O.

Respondemus, potuisse reuocare, si Superior ad id faciendum consensum dederit. probatur. quia Societatis Institutum in hac parte diuersum est ab aliorum Ordinum Institutis. In alijs enim absoluto Probationis anno Professionem emittunt, per quam redduntur Dominij incapaces. In Societate verò Vota simplicia, quæ verum & propriè dictum Religiosum constituunt; Religioso tamè relinquunt Ius & dominium bonorum suorum, administratione tantum & usu impedito, sine consensu Superiorum, vt definit GREGORIUS XIII. in Bulla *Ascendente Domino*. quam refert

fert *Petrus Matthæus* in Pontificum Romanorum Constitut. Cùm ergò retineant Ius & verum dominium bonorum suorum; si administratio libera à Superioribus permittatur; possunt tanquam veri domini de bonis disponere, siue inter viuos, siue per vltimam voluntatem. Cùm verò vltima voluntas sit vsque ad mortem ambulatoria; possunt omni Iure eam reuocare; & videmus quotidianam illam esse praxin Religiosorum istius Ordinis, vt omni tempore ante solemnem Professionem de suis bonis disponant in vsus pios præsertim, & ex causa in profanos, nemine contradicente. Quam rem pluribus confirmaremus, nisi esset notissima. Nec scimus, quo fundamento reuocatio testamenti ijs negetur, quibus confectio Iure conceditur. Ita quidem Iuris vtriusque facultas in hac Vniuersitate Pragensi sensit. In cuius rei testimonium eiusdem Facultatis Decanus nomen subscripsit, & Sigillum appressit. Pragæ 7. Nouembris.

R Y D O L P H. D O D O N E V S
I. V. D. Profess. Facult.
Iurid. Decanus.

Locus Sigilli.

Y 4

Iudi-

*Iudicium Facultatis Iuridicæ in Almâ Vniuersitate
Ingolstadiensi.*

CUm non ita pridem Nobis Decano, ceterisque Doctoribus, & Professoribus Iuridicæ Facultatis in Alma & Catholica Vniuersitate Ingolstadiensi quædam Consultatio; quam de Voto simplici Paupertatis in Religione Societatis LESV peracto Nouitiatu emitti solito admodum *Reuerendus Pater Valentinus Mangionius* eiusdem Societatis Theologus magno iudicio, & accurata diligentia conscripsit, propterea exhibita sit; ut eam, si ita videretur, nostro quoque calculo approbaremus: ideoq; prædictam Consultationem iterum, iterumq; non modo perlegimus diligenter; verumetiam totam causam seriò examinauimus: tandem verò concordibus votis & suffragijs in eam cum Amplissimo Domino Consultore descendimus Opinionem: quòd voto Paupertatis simplici in Religione Societatis emitti solito, nequidquam obstante; Religiosi nihilominus retineant dominium bonorum suorum: quamuis ipsi uti & frui nequeant, nisi dependenter à suis Superioribus; vnde consequens est, Titium potuisse testamentum prius conditum reuocare, suaq; bona in alios transferre, etiam per viam testamenti. Ita enim expressè cautum est varijs Societatis Constitutionibus & Decretis, quæ GREGORIUS XIII. Summus Pötifex nõ modò approbavit, & Auctoritate Apostol. confirmavit; verùm etiã sub pœnâ
Excom.

Excommunicationis prohibuit, ne quis deinceps prædictæ Societatis Institutum eiusdemque Cōstitutiones; & Decreta quouis quæsito colore impugnare, vel etiam in dubium vocare præsumat, vt proinde *nimis temerarium sit asserere* per votum Paupertatis simplex, quod in Religione Societatis emitti consuevit, verum dominium amitti, neque id saluâ Paupertate Euangelicâ citra vsum independentem à Religioso posse retineri. Quâuis enim in cæteris ferè omnibus Religionibus vota peracto Nouitiatu emitti solita sint solènia, adeoque Religiosi vi eiusmodi votorum, non modò vsum, verùm etiam dominium rerum suarum à se penitus debeant abdicare: in Religione ramen Societatis, iuxta eiusdem Institutum, & S. Pontificis indultum, res longè aliter se habet: *in qua S. IGNATIVS diuino instinctu* (verba sunt GREGORII S. Pontificis) *ita dixit esse disponendum, vt biennio Nouitiatus absoluto omnes, qui in Societate perseuerare voluerint, tria Vota Substantialia quidem Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ simplicia tamen, emittere debeant, ac Nouitij esse desinant: & paucis intermissis S. Pontifex ita loquitur. Quod verò ad paupertatem attinet, quamuis bonorum suorum Ius, atque dominium iustas ob causas pro Superiorum arbitratu ad tempus retinere valeant; vt in pios vsus iuxta Euangelicò consilium distribuant; in illorum tamen vsu religiosam Paupertatem seruant, nec vllâ re tanquam propriâ sine Superioris facultate vti possunt.*

Et hæc omnia in alia eiusdem GREGORII XIII. Bulla. quæ incipit: *Ascendente Domino.* data

8. *Calend Jun. anno 1584.* expressissimis verbis reperiuntur.

Voluit itaque S. IGNATIUS annuente S. Pontifice, ut qui simplicia vota fecerunt, & necdum peruenerunt ad gradus Professorum, vel Coadiutorum formatorum, retineant dominium bonorum suorum, de ijsque, quando Superiori videbitur, pro suo arbitrio valeant in pios usus disponere. Et sanè si iuxta aliquorum Interpretum opinionem, etiam Religiosi Professi possunt testamenta prius condita, post Professionem, maxime in fauorem suorum Monasteriorum, reuocare, prout videre est apud Hieron. *Cauat. pract. qu. tom. 3. qu. 806.* Præterea cū in eo ferè omnes cōsentiant, quòd Summus Pontifex etiam Monacho professo, accedente Prælati seu Superioris consensu, concedere queat Ius testandi de ijs bonis, quæ prius per Professionem Monasterio quæsitæ sunt, quemadmodum fusè docet *Did. Coar. de testam. c. 2. n. 10. & sequent.* non videmus, cur Summus Pontifex Institutum Societatis, quod diuino instinctu ortum suum habuisse confiteatur, non potuerit confirmare & Auctoritate Apostolica statuere, ut Religiosi supradictæ Societatis, posteaquam simplex Paupertatis votum emisissent, nihilominus retineant Ius & dominiū bonorum suorum: ac proinde de ijs valeant disponere, vel in fauorem ipsius Societatis, vel in alios pios usus, prout ijs videbitur, impetratâ tamen prius facultate à Superioribus, penes quos est tempus certum designare, quo simplici Pau-

perta;

pertatis voto obstricti necessè habent non modò vsu, verùm etiam rerum suarum dominio se abdicare. Quod enim abdicatio dominiij voto Paupertatis annexa sit, tantummodò ex Institutione Ecclesiæ, & consequenter Summus Pontifex dispensare possit; nulla est apud prudentes controuersia, ita vt nobis *Sacrilegus esse videatur*, qui hac in re de Sum. Pontificis potestate audeat disputare. *Arg. text. in l. 2. C. de crim. Sacrileg.*

Equidem Aduersarij distinguunt inter *dominium actiuum, & passiuum*. prætereà inter *dominium in communi & particulare*. verùm hanc distinctionem *ficitiã* & Doctoribus incognitam esse: prætereà Constitutiones Societatis, & Pontificis, confirmationes de Dominio Actiuo & particulari intelligendas esse, Admodum Reuerendus & Amplissimus P. Mangionius ita clarè ostendit; vt ipsius elaboratissimæ Consultationi nihil existimauerimus esse superaddendum.

Tandem ex facti specie Constitutioni insertâ deprehendimus, sententiam laram esse pro Collegio Colonienſi, à qua si hæctenus intra tempora legitima non fuerit appellatum; transibit illa procul dubio in rem iudicatam. Est autem rei iudicatæ in foro externo tanta Auctoritas; vt nullo modo, ne quidem Principis rescripto, valeat irritari. Proinde si Aduersarij prælibato inclyto Colonienſi Collegio denuò super hac re litem intèderent, communi omnium nostrum voto & suffragio non modò spem obtinendi nullam haberent; verùm etiam tanquam temerarij litigatores,

in

in omnes litis expensas forent condemnandi. Saluo tamen melius sentientium iudicio. In fidem Facultatis nostræ maius sigillum subimprimi curauimus. Ingolstadij prid. Calend. Decembris anno M.DC.XXXVII.

Locus Sigilli.

Iudicia duarum Academicarum A catholicarum, quibus idem Casus propositus fuit, mutatis nominibus Societatis Iesu in Ordine Religiosi, & Ignatij in Fundatoris.

I. Facultatis Iuridicæ in Alma Academia Iulia.

PRæsentem hunc casum cum rationibus in vtramque partem adductis collegialiter perlegimus, & post diligentem considerationem, statuimus, Titium Scholarem per præstationem voti simplicis, testandi facultatem non amisisse: sed ipsi licere prius factum testamentum reuocare, & de bonis suis, quorum dominium retinuit, pro libero, quod iterum non redit, arbitrio aliter disponere. Saluo tamen aliorum iudicio. In fidem sigillum Facultatis nostræ apponi curauimus. Helmstadij 7. Nou. 1637.

Decanus, Senior, & reliqui Doctores Iuridicæ Facultatis in Academia Iulia.

Locus Sigilli.

Quo ,,

II. *Facultatis Iuridicæ in Alma & antiqua Academia
Rostochiensis.*

QVoniã ad præmissam & deductam Facti
speciem super quæstione ei insertâ, nostrum
suffragium fuit requisitum &c. præuia eius dili-
genti inspectione & lectione, Nos Decanus, Se-
nior & reliqui Iuridicæ Facultatis in Academia
Rostochiensis Assessores, Iuri consonum esse pro-
nunciamus, si Superior eum, de cuius testamento
quæstio est, iuxta allegatam Bullam, nondum ius-
sit abdicare bona sua, testamentum ante Ingres-
sum conditum, ab eodem reuocari, & de bonis
suis aliter disponi posse arbitramur. In cuius rei
fidem sigillum Facultatis apponi iussimus. A-
ctum in Collegio nostro 16. Feb. anno 1638.

Decanus, Senior & cæteri Doctores Iuri-
dicæ Facultatis in Academia Rosto-
chensis.

Coll. S. J. Paderb. 1661.

Locus Sigilli.

INDEX